

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 58675-01-17 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

מעוררת **הומטק שרותי כח אדם בע"מ**
באמצעות ב"כ עו"ד אסף ששון ושלומי לזר

נגד

משיב **פקיד שומה רחובות**
באמצעות ב"כ עו"ד אדם טהרני

מיני-רציו:

* בית המשפט דחה את טענות המערערת באשר לאי החלת ההיטל על עובדיה הזרים, בעקבות החלטת הממשלה להעניק רישיון ארצי ל- 800 מסתננים. עם זאת, קיבל בית המשפט את טענתה של המערערת לעניין שיעור ההיטל, ופסק כי על העסקת עובדיה בעלי רישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, ככל שהם עוסקים בענף התעשייה או הבנייה, יש להטיל היטל בשיעור של 15% ולא בשיעור של 20%.

* מסים – היטלים – היטל העסקת עובד זר

המערערת – חברה פרטית המספקת שירותי כוח אדם לחברות בענפי התעשייה והבניין, הגישה ערעור הנוגע לשאלת חובתה לשאת בתשלום היטל עובדים זרים על פי חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004). המערערת טוענת, כי היות והממשלה החליטה להעניק רישיון ארצי ל- 800 מסתננים, אין עוד מקום להטיל היטל עובדים על העסקת מסתננים.

בית המשפט פסק כלהלן:

אין כל ממש בטענותיה של המערערת באשר להתפתחויות שהתרחשו לאחר פסק הדין בעניין סעד ועל השפעתן הנטענת על ההלכה שנקבעה שם. העובדה כי הממשלה החליטה להעניק למסתננים אלה או אחרים, רישיון לשיבת ארצי מסוג א/5 מטעמים הומניטאריים, כבר עמדה לנגד עיני בית המשפט העליון בעת שניתן פסק הדין בעניין סעד.

זאת ועוד העובדה כי הממשלה החליטה להעניק למסתננים, על בסיס פרטני, רישיון לשיבת ארצי, אין בה כדי לגרוע כלל ועיקר מהנימוקים שעמדו ביסוד ההלכה שנקבעה בעניין סעד, שעיקרם הוא כי הטלת ההיטל על העסקת מסתננים, עולה בקנה אחד עם לשונו ורוחו של חוק ההיטל. הדבר נכון הן ביחס לכלל המסתננים, והן ביחס לאותם מסתננים יוצאי חבל דרפור וחבל הנובה והנילוס הכחול, גם אם בסופו של יום, חלק מהם, על בסיס אינדיבידואלי, מטעמים הומניטאריים ובעקבות בקשה פרטנית לקבלת מקלט מדיני בישראל, אכן קיבל מעמד של תושב ארצי.

אין לקבל את טענתה החילופית של המערערת לפיה אותם 800 מסתננים, שקיבלו רישיון מסוג א/5 ייחשבו כתושבי ישראל מרגע הגעתם לישראל או מרגע הגשת בקשתם למקלט מדיני, ולפיכך כי אין להטיל היטל בשל העסקתם.

ככל שהמסתננים נחשבים כ"עובדים זרים" לצורך הטלת ההיטל, על אף האיסור להעסיק עובדים זרים ללא היתר כקבוע בסעיף 1(א) לחוק עובדים זרים, הרי שיש לראותם כ"עובדים זרים" גם לצורך קביעת שיעור ההיטל, על אף שאין ידם היתר לעסוק בענף התעשייה או הבנייה לפי החוק האמור. על העסקת עובדי המערערת בעלי רישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, ככל שהם עוסקים בענף התעשייה או הבנייה, יש להטיל היטל בשיעור של 15%.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

מעוררת
הומטק שרותי כח אדם בע"מ
באמצעות ב"כ עו"ד אסף ששון ושלומי לזר

נגד

משיב
פקיד שומה רחובות
באמצעות ב"כ עו"ד אדם טהרני

פסק דין

1. בפניי ערעור לשנות המס 2011-2014 הנוגע לשאלת חובתה של המערערת, חברה פרטית המספקת שירותי כוח אדם לחברות בענפי התעשייה והבניין, לשאת בתשלום היטל עובדים זרים על פי חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן: **חוק ההיטל**).

2. בהתאם לסעיף 45 לחוק ההיטל נדרש מעסיק לשלם היטל בשיעור מסוים מהכנסתו של **עובד זר** ששולמה בשנת המס (להלן: **ההיטל**). זו לשונו של הסעיף:

45" (א) מעסיק חייב בהיטל בשיעור של 20% מסך כל ההכנסה של עובד זר ששילם בשנת המס (בפרק זה - ההיטל) ואם העובד הזר מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים אלה יהא שיעור ההיטל כמפורט להלן: בענף החקלאות - 0%, ובענף המסעדות האתניות, בענף התעשייה או בענף הבניין - 15%.

(ב) ההיטל לא ינוכה, במישרין או בעקיפין, מהכנסה של העובד הזר.

סעיף 44(א) לחוק ההיטל מגדיר "עובד זר" כך:

"עובד זר" – כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 ואילו חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: **חוק עובדים זרים**) מגדיר "עובד זר" כ-
2 "עובד שאינו אזרח ישראל או תושב בה".

3 3. בשנות המס שבערעור, עובדיה הזרים של המערכת החזיקו ברישיון לפי סעיף 2(א5)
4 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: **חוק הכניסה לישראל**), שמשמעו
5 "רישיון זמני לישיבת ביקור למי שנמצא בישראל בלי רישיון ישיבה וניתן עליו צו
6 הרחקה – עד ליציאתו מישראל או הרחקתו ממנה" (להלן: **הרישיון**).

7 4. ככל שמדובר במסתננים שמוצאם מסודאן ואריתריאה (להלן: **מסתננים**), כדוגמת
8 העובדים הזרים המועסקים על ידי המערכת, נוקטת הממשלה במדיניות של "אי
9 הרחקה" וזאת בשל החשש לחייהם במדינת מוצאם, ולאור הדין הבינלאומי באשר
10 למעמדם של פליטים.

11 יתר על כן, 800 מאותם מסתננים, שמוצאם מחבל דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס
12 הכחול, בהתאם לרשימות פרטניות הכוללות את מספרי הזיהוי שלהם, קיבלו בשנים
13 2017 ו-2018 רישיון ישיבת ארעי מסוג א/5 מטעמים הומניטאריים. (ראו הודעות רשות
14 האוכלוסין וההגירה, סומן כמע/7).

15 5. כך נאמר בהודעה האחרונה שיצאה בעניין זה:

16 "בהתאם להחלטת ראש הממשלה מיום 17.5.2018 המורה כי ינתן
17 מעמד לישיבת ארעי מסוג א/5 ל-300 סודנים נוספים יוצאי חבל
18 דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס הכחול (זאת בהמשך להחלטות
19 הקודמות שעניינן במתן מעמד ל-500 יוצרי דרפור), כשלב נוסף
20 במסגרת גיבוש מענה לכלל אוכלוסיית המסתננים השוהים
21 בישראל ולאוכלוסיית המסתננים יוצאי חבל דרפור וחבל הרי
22 הנובה והנילוס הכחול בפרט, הורה שר הפנים כי המעמד יינתן
23 לאלה שזוהו כיוצאי חבל דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס הכחול
24 אשר פנו והגישו בקשה לקבלת מקלט מדיני בישראל ואשר
25 עומדים בתנאים הבאים: גילם 41 ומעלה ונכנסו לישראל עד שנת
26 2012; גילם 40 ונכנסו לישראל עד סביב חודש נובמבר 2011.
27 המעמד יינתן בכפוף להיעדר מניעה בטחונית או פלילית"

28 6. סוגיית הטלת ההיטל על מסתננים נדונה והוכרעה באופן סופי וחלוט בפסק דינו של בית
29 המשפט העליון בע"א 4946/16 שלמה סעד נ' פקיד שומה אשקלון (12.9.2017) (להלן:
30 עניין סעד). נקבע שם כי מסתננים הינם בגדר "עובדים זרים" לצורך חוק ההיטל, ולפיכך
31 כי מעסיקיהם חבים בתשלום היטל העסקת עובדים זרים, בדומה למעסיקים של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 עובדים זרים "חוקיים". בקשה לדיון נוסף בעניין זה נדחתה (ראו דנ"א 8496/17 **ישרוטל**
2 **נ' פ"ש אילת** (31.5.2018)).

3 7. תמצית טענותיה של המערערת הן אלו:

4 א. על רקע ההתפתחויות שהתרחשו לאחר מתן פסק הדין בעניין **סעד**, דהיינו מתן
5 רישיון ארעי ל-800 מסתננים, אין עוד מקום להטיל היטל עובדים זרים על העסקת
6 מסתננים, ולכל הפחות אלה שמוצאם בחבל דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס
7 הכחול.

8 ב. לחילופין, אין להטיל היטל על מעסיקיהם של אותם 800 מסתננים שקיבלו רישיון,
9 וזאת ממועד כניסתם לישראל או מהמועד שבו הוגשה בקשתם למקלט, ולא
10 מהמועד שבו ניתן הרישיון.

11 ג. לחילופי חילופין, מאחר שעובדיה של המערערת עוסקים בענף הבנייה והתעשייה,
12 יש להטיל עליה היטל בשיעור של 15% בלבד ולא שיעור של 20%.

13 8. יוער, כי המערערת העלתה בנוסף גם טענת אפליה, אך מאחר שאותה טענה נדונה
14 והוכרעה בע"מ (מחוזי תל אביב) 34974-12-17 **דקל עובדים זרים נ' פקיד שומה גוש דן**
15 (3.2.2020), שעל פסק הדין בו הוגש ערעור, הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו המערערת
16 חוזרת בה מטענתה זו, בכפוף לכך שאם בית המשפט העליון יקבל את הערעור בנוגע
17 לטענת האפליה, יחיל המשיב תוצאה זו על המערערת.

18 9. הערעור התייחס אף לסוגיית נקודות הזיכוי לעובדיה הזרים של המערערת, אך בעניין
19 זה הגיעו הצדדים לכלל הסכמה. כן התייחס הערעור לחיוב במס בשל זקיפת שווי שימוש
20 ברכב ושווי רט"ן, אך בסופו של דבר נותרה אך ורק סוגיית זקיפת שווי הרכב לעובדת
21 אחת, כאשר הוסכם בין הצדדים במהלך הדיון כי ככל שיתקבל אישור מאת הביטוח
22 הלאומי בהתייחס לנכותה, ובכפוף לאמור באישור ובהתאם לכללי ההתיישנות, יינתן
23 פטור ממס, "ובכלל זאת המס לא ישולם או יוחזר" (פרוטוקול מיום 27.2.2019, עמ' 16
24 ש' 10-15).

25

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 בסיכומיה המשלימים ביקשה המערערת שלא לזקוף שווי רכב בגין אותה עובדת עד
2 שתתקבל בקשתה להכיר בה כנכה בשיעור 100%, ולחילופין, להתחשב בכך כי לא עשתה
3 שימוש ברכב במרבית התקופה בשומה עקב מחלתה. נראה כי בקשותיה אלו, לרבות
4 הבקשה להקפיא את תשלום המס עד לקבלת אישור הביטוח הלאומי, חורגות
5 מהמוסכם. בכל מקרה, המערערת לא הציגה כל נימוק משפטי המאפשר לקבל בקשותיה
6 אלו.

7 10. לא מצאתי כל ממש בטענותיה של המערערת באשר להתפתחויות שהתרחשו לאחר פסק
8 הדין בעניין סעד ועל השפעתן הנטענת על ההלכה שנקבעה שם. העובדה כי הממשלה
9 החליטה להעניק למסתננים אלה או אחרים, רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 מטעמים
10 הומניטאריים, כבר עמדה לנגד עיני בית המשפט העליון בעת שניתן פסק הדין בעניין
11 סעד (ראה סעיף לד' לפסק הדין). אכן, באותו שלב ניתן מעמד זה ל-200 מסתננים בלבד,
12 ורק לאחר מכן הוא ניתן ל-600 מסתננים נוספים, אך ברי שאין בכך משום "התפתחות"
13 שמצדיקה לערוך איזו הבחנה בין ההלכה שנקבעה בעניין סעד ובין המסקנה אליה יש
14 להגיע עתה.

15 זאת ועוד, העובדה כי הממשלה החליטה להעניק למסתננים, על בסיס פרטני, רישיון
16 לישיבת ארעי, אין בה כדי לגרוע כלל ועיקר מהנימוקים שעמדו ביסוד ההלכה שנקבעה
17 בעניין סעד, שעיקרם הוא כי הטלת ההיטל על העסקת מסתננים, עולה בקנה אחד עם
18 לשונו ורוחו של חוק ההיטל. הדבר נכון הן ביחס לכלל המסתננים, והן ביחס לאותם
19 מסתננים יוצאי חבל דרפור וחבל הנובה והנילוס הכחול, גם אם בסופו של יום, חלק
20 מהם, על בסיס אינדיבידואלי, מטעמים הומניטאריים ובעקבות בקשה פרטנית לקבלת
21 מקלט מדיני בישראל, אכן קיבל מעמד של תושב ארעי.

22 אעיר בהקשר זה כי בעניין סעד נאמר (פסקה נא') כי -

23 "אפילו היו מוכרים העובדים נשוא ענייננו כפליטים דה-פקטו,
24 מסופקני אם השתת ההיטל בכגון דא עולה כדי הפרתם של
25 האיסורים הקבועים במשפט הבינלאומי כנגד אפלייתם. איסור
26 אחד שנזכר על-ידי המערערת מעוגן בהוראת סעיף 29(1) לאמנת
27 הפליטים, שלפיה "המדינות בעלות האמנה לא יטילו על פליטים
28 ארנונות, היטלים, או מיסים השונים או גבוהים מאלו שמותר להן
29 להטיל על אזרחיהן במצבים דומים". עניינו הרואות, כי עסקינן
30 בהוראה אשר נוגעת למישור היחסי שבין רשויות המס
31 לפליטים עצמם, ואילו ההיטל נשוא ענייננו מושת מעיקרא על
32 המעסיקים. לא כל שכן נוכח העובדה שסעיף 45(ב) לחוק הבראת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

הכלכלה מטעים, כי אין לגלגל את התשלום לפתחם של העובדים
("ההיטל לא ינוכה, במישרין או בעקיפין, מההכנסה של העובד
הזר");

11. באותה מידה אף איני רואה כל ממש בטענתה החילונית של המערערת לפיה אותם 800
מסתננים, שקיבלו רישיון מסוג א/5, ייחשבו כתושבי ישראל מרגע הגעתם לישראל
(ובכלל זאת בשנות המס שבערעור) או מרגע הגשת בקשתם למקלט מדיני, ולפיכך כי
אין להטיל היטל בשל העסקתם.

אין ספק, כי מעמדם של אותם מסתננים כתושבים ארעיים הינו אך ורק מרגע שניתן
להם אותו מעמד, גם אם הוא מבוסס על אירועים שאירעו קודם לכן או על בקשה
שהוגשה קודם לכן. המערערת טענה כי המדינה "גררה רגליים" בבדיקת הבקשות
ובמתן רישיונות ולפיכך אין זה ראוי שהמעסיק יישא בתוצאות התנהלותה, אך גם אם
צודקת המערערת בעניין זה – ואיני קובע כך או אחרת – אין בכך כדי לשנות את
התוצאה. בכל מקרה, טענה זו לא רק שלא הוכחה, אלא שממילא אינה ראויה להתברר
במסגרת הליך זה.

בדומה לכך קבע בית המשפט העליון בעניין סעד (פסקה נ'): :

"ואכן, מבין השיטין נשמעו טענות כנגד התנהלותה של המדינה
סביב בדיקתן של בקשות המקלט המונחות לפתחה, שחוששני –
בכל הכבוד – כי אין מקומן בהליך דנא. הגם שבאופן עקרוני
פתוחה הדלת לתקיפת החלטות מינהליות אגב בירורם של
סכסוכים אזרחיים (בג"ץ 6090/08 ברגר נ' שר המשפטים..
(2008)), דבר מעין זה מעורר קושי מיוחד בנידון דידן, הואיל ואין
המערערת נמנות על קבוצת הנפגעים הנטענת (דהיינו, מבקשי
המקלט), ואף רשות המינהל הרלבנטית (קרי, משרד הפנים)
אינה צד להליך. מכל מקום נראה, כי אין ההנחה נשענת על
יסודות איתנים; וככל שיש בה ממש, בלא שנביע דעה, מקומה
להתברר בהליך אחר".

המערערת הפנתה בהקשר זה לפסקי הדין בבג"ץ 5315/02 חתו נ' משרד הפנים
(4.12.2022) וברע"א 8849/03 דופש נ' מינהל האוכלוסין (2.6.2008) כראיה לכך כי ניתן
להכיר במעמד אישי באופן רטרואקטיבי, אך פסקי דין אלה מתייחסים למצב שבו
בקשה אושרה באיחור בשל טעות או רשלנות, או בשל עיכוב בלתי מוצדק, וכי היה מקום
לאשר את הבקשה קודם לכן. המערערת כלל לא הוכיחה כי כך המצב גם במקרה דנן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

12. לכך יש להוסיף, כי ממילא המערערת לא הוכיחה (מלבד לגבי בודדים) את מוצאם של עובדיה הזרים (האם אמנם הם יוצאי חבל דרפור וחבל הרי הנובה והנילוס הכחול), האם הם קיבלו מעמד של תושבים ארעיים ואם כן - מה המועד שבו הגישו בקשה למקלט מדיני, וכן מה תהיינה ההשלכות הנוספות במידה ויקבע כי יש להעניק להם מעמד רטרואקטיבי. ברור כי לא קיים "מעמד לצורך היטל", וכי אם אמנם עובד נחשב כתושב ישראל ממועד מסוים, סיווגו זה ראוי שיחול על עניינים רבים נוספים.

13. אשר לשיעור ההיטל, דעתי בעניין זה היא כדעת המערערת, וכבר הבעתי עמדתי בע"מ (מרכז) 29283-08-16 **טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות** (14.7.2019) (להלן: "**עניין טומי ווש**") ובע"מ (מרכז) 52055-02-18 **א.א. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות** (19.12.2019) (להלן: "**עניין שגב**") ואביא לפיכך רק את עיקרי הדברים. אעיר, עם זאת, כי האמור מתייחס לעובדים המועסקים בענפי התעשייה והבנייה. במהלך הדיון הובאה עדותו של מנהל כוח אדם בחברת סולל בונה (עמ' 7 – 8), הצדדים הגיעו להסכמה בעניין חברה נוספת (עמ' 8 ש' 29-26) וכן העיד מר לאופר, בעליה ומנהלה של המערערת באשר לחברות להן מספקת המערערת שירותי כוח אדם (עמ' 12 ש' 22-20). ככל שהמערערת מספקת שירותים גם לחברות שאינן בענפי התעשייה והבנייה, הרי שברור כי שיעור ההיטל יהיה השיעור הרגיל של 20%.

14. כמצוטט לעיל, סעיף 45 לחוק ההיטל קובע כי שיעור ההיטל יהיה 20% אך "**אם העובד הזר מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים אלה יהא שיעור ההיטל כמפורט להלן: בענף החקלאות - 0%, ובענף המסעדות האתניות, בענף התעשייה או בענף הבניין - 15%**".

15. אין בידי המערערת היתר להעסקת עובדים זרים והללו מחזיקים אך ורק ברישיון זמני לפי סעיף 2(א)5 לחוק הכניסה לישראל. עם זאת, השאלה העולה היא האם העובדה שעובדים אלה נחשבים "עובדים זרים" לצורך חוק ההיטל, וכי העסקתם חייבת בהיטל, משמעה כי יש להחיל עליהם גם את הסיפא של סעיף 45(א) מקום בו מדובר בעובדים זרים בענף התעשייה או בענף הבנייה, ולפיכך כי העסקתם תחויב בהיטל בשיעור של 15% בלבד.

27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 המשיב סבור כי שיעור ההיטל המופחת בענפי התעשייה והבנייה ביחס למעסיק
2 שמעסיק "לפי היתר" עובד זר, ניתן בד בבד וכחלק מאסדרה מקיפה של ענפים אלו
3 במסגרת החלטות הממשלה (המשיב צירף לסיכומיו המשלימים החלטות אלו כנספחים
4 1-10) ובנהלי הרשויות הרלוונטיות. לטענת המשיב "החלטות אלה מלמדות על
5 האיזונים העדינים שיש לבצע בין מכלול של שיקולים מורכבים, חלקם סותרים,
6 שמכתיבים את מדיניות הממשלה במתן היתרים להעסקת עובדים זרים וכן על
7 הפיקוח והבקרה ההדוקים של מקבלי ההחלטות הבכירים בסוגיה סבוכה זו". לגישתו
8 "מעסיק שמעסיק עובד זר שלא "לפי היתר" פועל באופן שמנוגד למדיניות אותה
9 מבקשת הממשלה להגשים וחותר תחתיה, ובוודאי שבנסיבות אלו אין מקום שמעסיק
10 מעין זה ישלם שיעור היטל מופחת שנקבע שישולם רק על ידי מעסיק שמעסיק עובד
11 זר "לפי היתר" בענפים מסויימים. בדיוק להיפך, יש הצדקה כי מעסיק זה ישלם מס
12 בשיעורו הרגיל". המשיב מדגיש לעניין ענף הבנייה כי רק קבלני כוח אדם מיוחדים
13 שקיבלו היתר מיוחד להעסקת עובדים זרים בענף הבנייה, מורשים לעשות כן, ולא כל
14 קבלן כוח אדם, וכן כי מי שמבקש לעסוק בענף הבנייה בישראל נדרש לעמוד במבחנים
15 מקצועיים.
- 16 כפי שכבר נאמר לעיל, ככל שמדובר במסתננים שמוצאם מסודאן ואריתריאה, נוקטת
17 הממשלה במדיניות של "אי הרחקה" וזאת בשל החשש לחייהם במדינת מוצאם, וכן
18 במדיניות של "אי אכיפה" כלפי מעסיקיהם של האיסור להעסיקם, משום זכותם
19 הבסיסית לעבוד לפרנסתם. מדיניות זו אושרה על ידי בית המשפט העליון שמצא כי יש
20 בה משום "איזון ראוי בהתחשב במציאות הקשה והרגישה שנוצרה" (בג"ץ 6312/10
21 עמותת קו לעובד נ' הממשלה (16.1.2011)).
- 22 כפי שקבעתי בעניין טומי ווש ובעניין שגב, סבור אני כי ככל שהמסתננים נחשבים
23 כ"עובדים זרים" לצורך הטלת ההיטל, על אף האיסור להעסיק עובדים זרים ללא היתר
24 כקבוע בסעיף 1(א) לחוק עובדים זרים, הרי שיש לראותם כ"עובדים זרים" גם לצורך
25 קביעת שיעור ההיטל, על אף שאין בידם היתר לעסוק בענף התעשייה או הבנייה לפי
26 החוק האמור. לטעמי, סעיף 45 הנ"ל כלל לא נתכוון לומר כי הדבר המבדיל בין העובדים
27 ברישא ובסיפא הוא כי הראשונים מועסקים בין בהיתר ובין ללא בהיתר, ואילו
28 האחרונים מועסקים אך ורק בהיתר. אזכיר בהקשר זה כי הקלה בשיעור ההיטל לענף
29 התעשייה והבנייה, כמו בענפים אחרים הנזכרים בסיפא של סעיף 45, הוענקה, מן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 הסתם, בשל הקושי בהשגת ידיים עובדות ישראליות לענפים אלה (השוו לסעיף מטי'
2 לפסק הדין בעניין סעד).

3 19. תמיכה לפרשנות זו מצאתי בהליכי החקיקה הנוגעים לחוק ההיטל. כמו כן ציינתי כי גם
4 קריאה מדוקדקת של סעיף 45 מלמדת כי הדגש בסיפא אינו על התיבה "לפי היתר" אלא
5 על הענף שלגביו ניתן ההיתר, כאשר למעשה, ועל רקע ההיסטוריה החקיקתית של
6 הסעיף, נכון וראוי לקרוא אותו כך: **"מעסיק (המעסיק בהיתר עובד זר) חייב בהיטל**
7 **בשיעור של 20%... ואם העובד הזר מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים**
8 **אלה...."** סברתי כי ו' החיבור בתיבה "ואם", תומכת בפרשנות לשונית זו, המתישבת,
9 כאמור, עם ההיסטוריה החקיקתית של הסעיף ועם תכליתו. העובדה כי המציאות גרמה
10 לכך כי גם מסתננים מועסקים בענפים השונים וללא היתר – תוך הכרה בזכותם
11 להתפרנס, מחד, ובמדיניות לצמצום תופעה זו, מאידך – אינה מצדיקה להיתלות בלשון
12 "לפי היתר" ככלי נוסף להתמודד עם תופעת ההסתננות, או ליצור "נקודת כובד" חדשה
13 באותו סעיף לפיה, כביכול, הפער שבין שיעור ההיטל הרגיל ובין שיעור ההיטל המופחת,
14 נועד לסייע בהתמודדות זו.

15 20. בעניין שגב אף הפניתי להצעת חוק (הצעות חוק הממשלה – 899, 10.11.2014, בעמ' 364)
16 הקובעת כי **"היה העובד הזר מסתנן, ייווסף לשיעור ההיטל כאמור בסעיף קטן (א)**
17 **בהתאם לענף שבו מועסק המסתנן בפועל, שיעור נוסף של 10% מסך כל ההכנסה של**
18 **המסתנן ששילם בשנת המס"**. הצעת חוק זו לא התקבלה, אך ממנה ניתן ללמוד כי אף
19 לדעת המחוקק המאבק בתופעת ההסתננות באמצעות שיעור היטל גבוה יותר, ראוי
20 שיעשה בדרך של חקיקה מפורשת. יתר על כן, לדעת המחוקק, גם מקום שבו מדובר
21 במסתננים, יש לערוך **דיפרנציאציה לפי סוגי הענפים**, כאשר המאבק בתופעה זו יהא
22 בדרך של הגדלה רוחבית ואחידה של שיעור ההיטל החל עליהם **בהתאם לענף אליו הם**
23 **משתייכים**.

24 21. לכך יש להוסיף את מדיניות הממשלה בדבר "אי הרחקה" ומדיניותה בדבר אי נקיטת
25 פעולות אכיפה כנגד המעסיקים. אכן, אין מדובר ב"היתר" במובנו בחוק עובדים זרים,
26 אך קשה להתעלם ממשמעותה של מדיניות זו, במיוחד עת היא מבוססת על הדין
27 הבינלאומי ועל חוק היסוד. יתר על כן, הצורך להשוות בין עובדים זרים חוקיים ובין
28 מסתננים – לרבות בכל הקשור לעצם הטלת ההיטל – היא שעמדה ביסוד פסק דינו של
29 בית המשפט העליון בעניין סעד (ראו סעיף מז לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 ופסקה 1 לפסק דינו של כב' השופט שהם). השוואה זו אינה מסתיימת, ואין ראוי
2 שתסתיים, רק בעצם הטלת ההיטל, אלא אף בשיעור ההיטל ובשל הרציונל הטמון
3 בקביעת שיעור שונה של היטל לענפי תעסוקה ספציפיים, הסובלים ממחסור בידיים
4 עובדות ישראליות.

5 הנה כי כן - מדיניות הממשלה היא להעלים עין באופן מכוון מהפרה זו של החוק; על
6 שום מה יש להניח כי למרות אותה העלמת עין "כללית" ורחבה, המתייחסת להעסקת
7 כלל המסתננים, קיימת הקפדה מיוחדת ביחס להעסקת המסתננים בענף מסוים וביחס
8 לשיעור ההיטל החל עליהם? לא מצאתי יסוד כלשהו להנחה כי דווקא הפרש זה שבין
9 שיעורי ההיטל, הוא שיסייע במאבק בתופעת העסקת עובדים זרים ללא היתר, בכלל, או
10 העסקתם בענף התעשייה או הבנייה בפרט. לטעמי, מדיניות אי האכיפה היא
11 "המשקפיים" שדרכם יש להביט על סוגיית ההיטל בכללותה. התוצאה הסופית היא
12 שהמסתננים עובדים בישראל בכל הענפים ללא "היתר" כדן. הממשלה משלימה עם
13 תופעה זו, גם אם בלית ברירה, וגם אם באופן זמני. בין המסתננים קיימים כאלה
14 העובדים בענף התעשייה והבנייה. המחוקק מצא לנכון לקבוע שיעור היטל נמוך יותר
15 לעובדים זרים בענפים אלה. שיעור זה לא נקבע בשל כך שמדובר בעובדים בהיתר לפי
16 חוק עובדים זרים. שיעור זה נקבע אך בשל כך שהמחוקק מצא לנכון להקל על מעסיקים
17 בענפים אלה.

18 23. אשר לתנאים הנדרשים על ידי מי שמבקש להעסיק עובד זר כחוק, כעולה מהחלטות
19 הממשלה, ולטענת המשיב לפיה ההיתרים למעסיקי עובדים זרים בענפי התעשייה
20 והבניה הם חלק מאסדרה מקיפה של ענפים אלו תוך יצירת "איזונים עדינים בין מכלול
21 של שיקולים מורכבים", אציין כי התנאים האמורים (או תנאים דומים להם) נדרשים
22 בהעסקת עובדים זרים **בכל הענפים** וכי לא מצאתי תימוכין לכך ששלילת ההקלה היא
23 שתביא מעסיקים בענף התעשייה או הבנייה להעסיק דווקא עובדים זרים חוקיים ולא
24 מסתננים. כפי שצינתי, סבורני כי המשיב מבקש לרתום למאבק בתופעת ההסתננות
25 כלי משפטי שלא נועד לכך.

26 ההיטל אכן מיועד להגן על עובדים ישראלים ולהפוך את העסקת העובדים הזרים,
27 החוקיים והמסתננים כאחד, לבלתי כדאית. העובדה כי התנאים החלים בהעסקת
28 עובדים זרים חוקיים אינם נדרשים (או אינם נאכפים) בהעסקת מסתננים מביאה, מן
29 הסתם, לכך כי ההיטל עצמו אינו מספיק על מנת למנוע את העסקתם. מסיבה זו עמדה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 17-01-58675 הומטק שרותי כח אדם בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 כאמור על הפרק הצעה להעלות באופן גורף ורוחבי את שיעור ההיטל החל על העסקת
2 מסתננים, לעומת השיעור החל על העסקת עובדים זרים חוקיים, ובהתאם לענפים
3 שבהם הם מועסקים. מכאן ועד למסקנה לפיה גם בהתאם למצב דהיום, שיעור ההיטל
4 המופחת החל על העסקת עובדים בענף התעשייה או בענף הבנייה, אף הוא חלק
5 מהמאבק בתופעת ההסתננות (בדרך של נתינתו או שלילתו), כאשר ניכר שהדבר נקבע
6 מעיקרא בשים לב לסוג הענף ולא לסוג העובד - הדרך עוד ארוכה.

7 סוף דבר וכאמור – כפי מסקנתי בעניין **טומי ווש** ובעניין **שגב**, כך אף מסקנתי בערעור
8 דנן; על העסקת עובדי המעוררת בעלי רישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה
9 לישראל, ככל שהם עוסקים בענף התעשייה או בענף הבנייה, יש להטיל היטל בשיעור
10 של 15%.

11 25. לאור התוצאה אליה הגעתי, במסגרתה דחיתי את טענת המערערת באשר לאי החלת
12 ההיטל על עובדיה הזרים, וקיבלתי את טענתה לעניין שיעור ההיטל – איני עושה צו
13 להוצאות.

14 ניתן לפרסם את פסק הדין.

15

16

17

18

19 ניתנה היום, כ"ה ניסן תש"פ, 19 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

20

שמואל בורנשטין, שופט

21